

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

SOOVITUSED

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU SOOVITUS,

27. mai 2020,

väljamaksete piiramise kohta COVID-19 pandeemia ajal

(ESRN/2020/7)

(2020/C 212/01)

EUROOPA SÜSTEEMSETE RISKIDE NÕUKOGU HALDUSNÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1092/2010, 24. november 2010, finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve kohta Euroopa Liidus ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu asutamise kohta, ⁽¹⁾ eelkõige selle artikli 3 lõike 2 punkte b, d ja f ning artikleid 16 kuni 18,

võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu otsust ESRN/2011/1, 20. jaanuar 2011, millega võetakse vastu Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu töökord, ⁽²⁾ eelkõige selle artikli 15 lõike 3 punkti e ning artikleid 18 kuni 20,

ning arvestades järgmist:

- (1) Koroonaviiruse haiguse (COVID-19) kriis on dramaatilisest meditsiinilisest hädaolukorrast kiiresti arenenud tõsiseks majandusšokiks, millest võib kujuneda süsteemne finantskriis. Kindlalt ei saa hinnata kriisi kestust ega raskust. On selge, et finantseerimisasutused peavad hoidma piisavalt suurt kapitali, et leevendada süsteemset riski ja aidata kaasa majanduse taastumisele.
- (2) Mitmed Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu (ESRN) liikmeks olevad institutsioonid, nimelt Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA), ⁽³⁾ Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ⁽⁴⁾ (EIOPA), Euroopa Keskpank ⁽⁵⁾ (EKP) ning paljud liikmesriikide ametiasutused on soovitanud liidu pankadel, kindlustusandjatel ja edasikindlustusandjatel mitte teha vabatahtlikke väljamakseid (nt dividendid, boonused ja aktsiate tagasiostmine aktsionäridele tasu maksmiseks). Need meetmed võivad suurendada finantssektori vastupidavusvõimet, kuna tugevneb võime anda stressiolukorras reaalmajandusele laene ja väheneb finantseerimisasutuste maksejõuetuse risk COVID-19ga seotud riskide tõttu.

⁽¹⁾ ELT L 331, 15.12.2010, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 58, 24.2.2011, lk 4.

⁽³⁾ <https://eba.europa.eu/eba-provides-additional-clarity-on-measures-mitigate-impact-covid-19-eu-banking-sector>.

⁽⁴⁾ https://www.eiopa.europa.eu/content/eiopa-statement-dividends-distribution-and-variable-remuneration-policies-context-covid-19_en.

⁽⁵⁾ Euroopa Keskpanga 27. märtsi 2020. aasta soovitus EKP/2020/19 dividendide jaotamise kohta COVID-19 pandeemia ajal ja soovitus EKP/2020/1 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT C 102 I, 30.3.2020, lk 1).

- (3) ESRN vastutab finantssüsteemi makrotasandi usaldatavusjärelevalve eest liidus ja peaks aitama kaasa siseturu sujuvale toimimisele, mis tagaks finantsspektori jätkusuutliku panuse majanduskasvu. Kuigi ESRN toetab täielikult liikmesinstitutsioonide algatusi, peab ta vajalikuks esitada soovitusi eesmärgiga tagada, et kogu finantsspektori finantseerimisasutused, mis võivad ohustada finantsstabiilsust, säilitaksid kapitali kõrge taseme.
- (4) Käesolev soovitus konstateerib pankade protsüklilist käitumist ning asjaolu, et neil on majanduses kriitiline roll. Soovitusi eesmärk on piirata pankade kasumi ja kapitali jaotamist, et suurendada nende vastupanuvõimet kriisi ajal ja soodustada vajalikku laenuandmist reaalmajandusele. Samuti on selle eesmärk vähendada riski, mille puhul aktsionärid ja kõrgem juhtkond kasutavad enda huvide ära valitsuse poolt pankadele kriisi ajal antud toetust. Lisaks, kui pangad kasutavad dividendimakseid oma tugevuse demonstreerimiseks turule, võib see tegevus kahjustada konservatiivsemate finantseerimisasutuste suhtelist positsiooni neid stigmatiseerides. See argument näitab laiapõhjalise, kooskõlastatud ja kohustusliku tegevuse vajadust. Investeeringusühingud on lisatud käesolevas soovitusi esitatud finantseerimisasutuste loetellu, kuna neil on oluline roll turu toimimises ja neil võivad esineda sarnased riskid nagu ka pankadel.
- (5) Käesolev soovitus võtab arvesse riski, mida praegune kriis põhjustab kindlustusandjate ja edasikindlustusandjate maksevõimele. On tõenäoline, et uuest äritegevusest tulenevad rahavood vähenevad koos suuremate kohustustega, mis tulenevad pikemast väga madalate intressimäärade perioodist ja varade väiksemast tootlusest tulevikus. Arvestades, et kindlustusandjatel ja edasikindlustusandjatel on finantsspektoris oluline roll, on olemas ka samaaegse riskide vähendamise strateegia risk, näiteks suurema tootlusega äriühingute võlakirjade müük, mida võimendaks reitingute tuntav alandamine. Lisaks puudutab kindlustusandjaid ja edasikindlustusandjaid ka pankade osas esitatud argument, mille kohaselt demonstreeritakse turule tugevust dividendimaksetega, ja sellega seotud stigma.
- (6) Käesoleva soovitusi eesmärk on hõlmata kesksed vastaspoolad, arvestades nende süsteemselt olulist rolli finantsturu tehingute töötlemisel. Täiendavate omavahendite säilitamisega suudaksid kesksed vastaspoolad katta makseviivitusega mitteseotud kahjumi, mis on eriti oluline seoses operatsiooniriskiga, mida kesksed vastaspoolad katavad pigem omavahenditest kui töötlevate liikmete osamaksetega. Käesolev soovitus tagab kooskõla finantseerimisasutuste vahel ajal, mil kesksed vastaspoolad tulud võiksid tõusta seoses turutehingute suurema mahuga ning asjakohastel juhtudel võimaldatakse kesksel vastaspoolal soovi korral suurendada oma riski kaskaadiohu korral, võttes arvesse üldiselt suurenenud riske, mis tulenevad turu suuremast volatiilsusest. Lõpuks nähakse ette, et omavahendite säilitamine keskses vastaspoolas vähendaks tõenäosust, et maksumaksja raha kasutatakse kahjumi korral (mis võib olla seotud makseviivitustega või mitte), ajal, mil eelarvekulutused on juba niigi eriti suure surve all. Üldiselt on oluline, et kesksed vastaspoolad säilitaksid lisaks alustamise tagatisele ja tagatistfondidele piisavad eelarvestatud omavahendid.
- (7) Käesoleva soovitusi eesmärk on hõlmata meetmed, mille tulemusena väheneb COVID-19ga seotud kriisi ajal finantseerimisasutuste omavahendite summa ja kvaliteet või nende kahjumikahjustamisvõime. See hõlmab dividendide maksmist, lihtaktsiate tagasiostmist ja muutuvtasu maksmist. Kui finantseerimisasutus soovib asendada lihtaktsiaid, on see käesoleva soovitusi eesmärgiga kooskõlas.
- (8) Käesolev soovitus tunnustab ühtse turu põhimõtteid ning kapitali vaba liikumise ja riskijagamise majanduskasvu soodustavat rolli liidus. Selle eesmärk on võtta arvesse võimalikke negatiivseid välismõjusid, mis tulenevad finantseerimisasutuste piiriülestest otsustest raskuste korral. Sageli finantsraskuste ajal toimuv ohutusse tagasitõmbumine või päritolumaa eelistamine võib avaldada negatiivset mõju kohalikule majandusele. Käesolevas soovitusi soovitatakse asjaomastel asutustel alustada dialoogi, kui nad kaaluvad väljamaksepiirangute kehtestamist liidu finantseerimisasutuste tütarettevõtjatele.
- (9) Õiguskord on sektorites ja liikmesriikides erinev ning asjaomased asutused peaksid kaaluma neile liidu ja riigisisese õiguse alusel võimalike järelevalvevahendite, näiteks soovitusi või suuniste, kasutamist, et saavutada käesoleva soovitusi eesmärgid seadusega lubatud ulatuses.

- (10) Käesolevas soovitus esitatakse loetelu finantseerimisasutustest, mille suhtes tuleks miinimummeetmena kehtestada piirangud. Ametiasutustel on õigus kehtestada piiranguid muudele finantsasutustele, kes annavad laenu reaalmajandusele, näiteks kapitalirendiettevõtetele.
- (11) Käesoleva soovitus eesmärk on toetada EKP, EBA, EIOPA ja liikmesriikide ametiasutuste varasemaid algatusi ning rõhutada vajadust ühtse lähenemisviisi järele kogu liidus ja finantssektori eri segmentides, võttes samal ajal arvesse nende segmentide olulist rolli reaalmajanduses kriisi ajal. Lõppeesmärk on säilitada finantseerimisasutustes piisav kapitalitase ja kahjumikatmisvõime, et leevendada praeguse kriisi mõju ja aidata seeläbi kaasa üle-euroopalise majanduse sujuvamale taastumisele tervikuna.
- (12) Käesolev soovitus ei mõjuta liidu keskpankade rahapoliitika pädevust.
- (13) ESRNi soovitused avaldatakse pärast adressaatide teavitamist ning pärast seda, kui haldusnõukogu on teavitanud Euroopa Liidu Nõukogu oma kavatsusest seda teha ja andnud nõukogule võimaluse vastata,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. JAGU

SOOVITUS

Soovitus A – väljamaksete piiramine

Asjaomastel asutustel soovitatakse vähemalt kuni 1. jaanuarini 2021 nõuda, et nende järelevalve alla kuuluvad finantseerimisasutused hoiduksid ⁽⁶⁾ mis tahes järgmisest tegevusest:

- a) dividendide väljamaksete või dividendide väljamaksete tegemise tühistamatu kohustuse võtmine;
- b) lihtaktsiate tagasiostmine;
- c) olulisele riskivõtjale muutuvtasu maksmise kohustuse võtmine,

mis vähendab omavahendite kvantiteeti või kvaliteeti ELi konsolideerimisgrupi tasandil (või individuaalsel tasandil, kui finantseerimisasutus ei kuulu ELi konsolideerimisgruppi) ja vajaduse korral allkonsolideeritud või individuaalsel tasandil.

2. JAGU

RAKENDAMINE

1. Mõisted

1) Käesolevas soovitus kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- a) „asjaomane asutus“ (*relevant authority*) –
 - i) pädev asutus;
 - ii) asutus, kellele on tehtud ülesandeks võtta vastu ja/või algatada makrotasandi usaldatavuspoliitika meetmeid, sealhulgas (kuid mitte ainult) järgmised asutused:
 - 1) määratud asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL ⁽⁷⁾ VII jaotise 4. peatüki või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ⁽⁸⁾ artikli 458 lõike 1 kohaselt;
 - 2) makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutus, mille eesmärgid, korraldus, ülesanded, volitused, instrumendid, aruandlusnõuded ja muud kirjeldused on sätestatud soovitus ESRN/2011/3 ⁽⁹⁾.

⁽⁶⁾ See ei hõlma finantseerimisasutuste filiaale.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

⁽⁹⁾ Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 22. detsembri 2011. aasta soovitus ESRN/2011/3 riigi ametiasutuste makrotasandi usaldatavusjärelevalve pädevuse kohta (ELT C 41, 14.2.2012, lk 1).

- b) „pädev asutus“ (*competent authority*) – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 40, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ⁽¹⁰⁾ artikli 13 lõikes 10 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012⁽¹¹⁾ artiklis 22 määratletud pädev asutus või järelevalveasutus;
- c) „finantseerimisasutus“ (*financial institution*) – järgmised ettevõtjad, kelle peakontor või registrijärgne asukoht on liidus:
 - i) „krediitiasutus ja investeerimisühing“ (*institution*) – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 3 määratletud tähenduses;
 - ii) „kindlustusandja“ (*insurance undertaking*) – direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 1 määratletud tähenduses;
 - iii) „edasikindlustusandja“ (*reinsurance undertaking*) – direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 punktis 4 määratletud tähenduses;
 - iv) „keskne vastaspool“ (*central counterparty*) – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 1 määratletud tähenduses;
- d) „olulise riski võtja“ – isik töötajate kategoorias, mille ametialane tegevus mõjutab oluliselt finantseerimisasutuse riskiprofiili, sealhulgas isikud töötajate kategoorias, mis on osutatud direktiivi 2013/36/EL artikli 92 lõikes 2 või komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/35⁽¹²⁾ artikli 275 lõike 1 punktis c, või määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 29 määratletud keskse vastaspoole kõrgem juhtkond;
- e) „kriisilahendusasutus“ (*resolution authority*) – direktiivi 2014/59/EL⁽¹³⁾ artikli 2 lõike 1 punktis 18 määratletud tähenduses;

2. Erandid

Asjaomased asutused võivad vabastada finantseerimisasutuse soovitus A punktides a kuni c osutatud meetmete võtmise piirangust, kui finantseerimisasutusel on seaduslik kohustus neid meetmeid võtta.

3. Rakendamise kriteeriumid

- 1) Käesoleva soovitus rakendamisel kohaldavad asjaomased asutused järgmisi kriteeriume:
 - a) nõuetekohaselt tuleks arvesse võtta proportsionaalsuse põhimõtet, võttes eelkõige arvesse finantseerimisasutuste olemust ja nende võimet aidata leevendada finantsstabiilsuse süsteemset riski, mis tuleneb COVID-19 kriisist ja majanduse taastumisest;
 - b) vältida tuleb õigussüsteemide erinevuste ärakasutamist;
 - c) asjaomased asutused peaksid regulaarselt hindama nende poolt käesoleva soovitus eesmärgi silmas pidades kehtestatud väljamaksepiirangute mõju.
- 2) Soovitus A punktide a ja b rakendamisel kohaldatakse järgmisi erikriteeriume. Allkonsolideeritud või individuaalsel tasandil piirangute kohaldamise asjakohasuse hindamiseks soovitatakse asjaomastel asutustel järgida järgmisi põhimõtteid:
 - a) **1. põhimõte:** Võttes arvesse vajadust ennetada või leevendada süsteemset riski finantsstabiilsusele oma liikmesriigis ja liidus, peaksid asjaomased asutused toetama siseturu sujuvat toimimist ja lähtuma finantssektori jätkusuutliku panuse vajadusest majanduskasvu liikmesriikides ja liidus tervikuna.
 - b) **2. põhimõte:** Asjaomased asutused peaksid tagama, et ühelgi piirangul ei oleks ebaproportsionaalset kahjulikku mõju teiste liikmesriikide finantssüsteemile osaliselt või tervikuna või liidu finantssüsteemile tervikuna.
 - c) **3. põhimõte:** Asjaomased asutused peaksid tegema tihedat koostööd omavahel ja asjaomaste kriisilahendusasutustega, sealhulgas kohastel juhtudel kolleegiumides.

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solvendus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, keskmise vastaspoole ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

⁽¹²⁾ Komisjoni delegeeritud 10. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) 2015/35, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solvendus II) (ELT L 12, 17.1.2015, lk 1).

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsstabiilsuse taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

4. Edasine ajakava

Määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 17 lõike 1 kohaselt peavad adressaadid teavitama Euroopa Parlamenti, nõukogu, komisjoni ja ESRNi meetmetest, mis on võetud käesoleva soovitusel rakendamiseks, või põhjendama meetmete võtmata jätmist. Teatised tuleb esitada lisas toodud vormil hiljemalt 31. juuliks 2020.

5. Käesoleva soovitusel muutmise

ESRNi haldusnõukogu otsustab, kas ja kuidas on käesolevat otsust vaja muuta. Soovitust A võib eelkõige võib muuta selle kohaldamise tähtaja pikendamiseks.

6. Jälgimine ja hindamine

- 1) Haldusnõukogu hindab adressaatide meetmeid ja põhjendusi ning võib asjakohastel juhtudel otsustada, et käesolevat soovitusel ei ole järgitud ning et adressaadi põhjendused tegevusetuse kohta ei ole piisavad.
- 2) ESRNi soovitustele vastavuse hindamise käsiraamatus sätestatud metoodikat, milles kirjeldatakse ESRNi soovitustele vastavuse hindamise menetlust, ei kohaldata.

Frankfurt Maini ääres, 27. mai 2020

ESRNi Sekretariaadi Juhataja,
ESRNi Haldusnõukogu Nimel
Francesco MAZZAFERRO

LISA

Käesoleva soovitusel võetud meetmetest teavitamine**1. Adressaadi andmed**

Soovitus	
Adressaadi riik	
Asutus	
Volituse alus (*)	
Teate esitaja nimi ja kontaktandmed	
Teate esitamise kuupäev	

(*) Märkida teate esitamise volituse alus, st pädev asutus või järelevalveasutus määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punkti 40 ja direktiivi 2009/138/EÜ artikli 13 lõike 10 alusel, pädev asutus määruse (EL) nr 648/2012 artikli 22 alusel või makrotasandi usaldatavusjärelvalve asutus.

2. Meetmetest teavitamine

Soovitus	Kas soovitus on järgitud? (jah/ei/ei kohaldata)	Kirjeldada soovitusel järgimiseks võetud meetmeid	Esitada piisavad põhjendused, kui soovitus ei täideta osaliselt või tervikuna	Käesoleva soovitusel võetud meetme üksikasjad (nt link, valitsuse ametlik väljaanne, avaldamisnumber)
Soovitus A(a)				
Soovitus A(b)				
Soovitus A(c)				

3. Märkused

1. Käesolevat vormi kasutatakse määruse (EL) nr 1092/2010 artikli 17 lõikes 1 nõutud teabe edastamiseks.
2. Kõik adressaadid peavad esitama täidetud vormi ESRNile ESRNi sekretariaadi kaudu elektrooniliselt selleks ettenähtud DARWINi kausta kaudu või e-postiga aadressil notifications@esrb.europa.eu. (ESRNi sekretariaat korraldab teatiste ühise edastamise Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile).
3. Adressaadid peavad esitama kogu asjakohase teabe ja dokumentatsiooni, mis on seotud käesoleva soovitusel ja selle rakendamise kriteeriumide rakendamisega, sealhulgas teabe võetud meetmete sisu (näiteks meetme õiguslik vorm ja hõlmatud finantseerimisasutuste liik) ja ajakava kohta.
4. Kui adressaat täidab nõudeid ainult osaliselt, peab ta esitama täieliku selgituse mittevastavuse ulatuse kohta ning muud üksikasjad osalise vastavuse kohta. Selgituses tuleks selgelt täpsustada soovitusel asjakohased osad, mida adressaat ei järgi.